

שמועה טובה

נא לא לקרוא בשעת התפילה וקריאת התורה

שבת קודש
פרשת
דברים - חזון

תשפ"ה

נזכרו שלא כסדר להורות שלא צריכים להמשיך

"אלה הדברים אשר דיבר משה אל כל ישראל" וגו' (א, א). בספר י"ג אורות (ח"ב ע' רצ"ד) - בשם כ"ק מרן מהרי"ד **מבעלזא** זי"ע בפרשת דברים (א, א) : אלה הדברים אשר דיבר משה אל כל ישראל וגו'. וחושב והולך כל החטאים אשר חטאו ישראל. וקשה שאינם לפי סדר המאורעות כגון "ודי זהב" דקאי על חטא העגל היה מעבירות הראשונות, והיא נזכרת לבסוף. ותיירץ רבינו [הרה"ק מהרי"ד מבעלזא זי"ע] בדרך צחות : שאם היה כתוב כפי הסדר, היו כאלה שהיו טועים שבא להורות שאם מתחילין בעבירה מוכרחים כבר להמשיך ולחטוא כי עבירה גוררת עבירה, ולכן נכתבו שלא כסדרן להורות שיכולין להפסיק... (שמעתי מפי מו"ח [כ"ק האדמו"ר ר' איציק'ל מפשעווארסק] זצ"ל ששמע מפ"ק במארינבאד)

וברש"י : וחצרות - במחלוקתו של קרח, וכו'. **בליקוטי הרי"מ** עה"ת. כתב רש"י וחצרות, זה מחלוקתו של קרח. הטעם שמחלוקת של קרח נקראת חצרות, דאמרו חז"ל (שבת יד:) בשעה שתיקן שלמה המלך ע"ה עירובי חצרות, יצאה בת קול ואמרה בני אם חכם לבך וכו' (משלי כג, טו). ויש להבין מה ענין חכמה יש בעירובי חצרות. אך דהנה החכם עיניו בראשו (קהלת ב ד) ורואה תכלית הדבר, וידוע כשאדם מדבק את עצמו לצדיק אמיתי אזי יכול לעלות למדרגתו, וזה תיקן

חסרונות של הדורות הקודמים, אלא כל אחד ימצא בנפשו מה שעליו לתקן. וכן הביא **בפרי צדיק**, אומרים בשם **היהודי הקדוש** זצ"ל שלמד בכל יום איזה פסוקים מספר משנה תורה, שאמר שהוא לו לספר מוסר, ומה זה דוקא ספר דברים הלא יש כמה ספרי מוסר, אך הכח בדברי משנה תורה שמי שקורא בהם הוא כשמוע עתה מפי משה, והן הן אלה הדברים אשר משה דובר עתה בפי הקורא, וכתב "כן יהיה דברי אשר יצא מפי לא ישיב אלי ריקם" רק נכנס ללב ופועל בטח, וזה מעלת דברי התוכחה של משנה תורה דכתיב אלה הדברים שהקורא בהם שומע עתה אלה הדברים אשר דובר משה עתה בפי קורא.

וכתב **ה"שפת אמת** זי"ע ספר "דברים" הוא בבחינת "תפילין של יד", שכל הפרשיות בהן מרוכזות בבית אחד, לעומת זאת ארבעת הספרים הראשונים בתורה (בראשית שמות ויקרא במדבר) הם בבחינת "תפילין של ראש", בהן ערוכות ארבע הפרשיות בארבעה הבתים, ונקרא הספר החמישי בתורה "דברים", כיון שבתחילתו ובסופו מצויים הרבה דברי תוכחה, שתכליתם לקרב ולקשור ליבותיהם של ישראל אל התורה בדומה לתפילין של יד, שאנו מקיימים בהן "וקשרתם" כנגד הלב.

פנינים יקרים

בסייעתא דשמיא בעומדינו בפתחו של ספר דברים משנה תורה אלקטה נא באמרים מפי סופרי' ומפי ספרים אחת הנה ואחת הנה, כמה דברים נפלאים מענינו של ספר משנה תורה.

בספר **אלף כתב** (אות נו) [הגאון רבי נטע וואלף [ליעבער] ז"ל רב"ד דפרשבורג] הגיד, כשלמד מרן **החתם סופר** חומש ורש"י היה בכל פעם אש להבה, וכשלמד 'משנה תורה' - ספר דברים' היה כולו אש.

וכתב בספר **"בית יעקב"** (להרה"ק רבי יעקב אהרן אב"ד אלכסנדר זצ"ל) בפרשתנו חידוש נפלא ששמע מרבו הרבי **ר' בונם מפרשיסחא** זי"ע, על הפסוק (דברים א-א) : "אלה הדברים אשר דיבר משה אל כל ישראל. על דרך ששמעתי ממורי הרה"ק [רבי בונם] מפרשיסחא זצ"ל, כי עצה היעוצה לאדם שנפשו חשקה לשוב בתשובה שלימה לפניו יתברך, שילמד כל השנה ספר משנה תורה, ובזה יתעורר לבו לתשובה. וזה אפשר לרמוז כאן, אלה הדברים, דברי תוכחה אלה שבספר זה, דיבר משה אל כל ישראל שבכל דור ודור."

כתב **בשם משמאל** דברים (תרע"ה) **שהיהודי הקדוש** היה לומד בכל יום כמה פסוקים במשנה תורה והיה אומר שדברי מוסר שבמשנה תורה הם חודרים יותר לתוך לב ישראל ומעוררים יותר. ועלינו לשמוע שהוא מדבר אלינו ולא רק חזרה על

להם חומה (ויקרא כה לא), לפיכך נקרא מקום מחלוקתו חצרות. (שיח שרפי קודש) ואי' מהרה"ק ר' חנוך הענין הכהן מאלכסנדר זצוק"ל וחצרות במחלוקתו של קרח (רש"י). אמר

הודה בזה שאדם יכול להסתופף בצל צדיק עד שיעלה למדרגתו, רק שכל אחד הוא בפני עצמו, ונמצא שלא הודה בעירוב ונשאר חצרות בלי עירוב, פירוש כמו בתי החצרים שאין

שלמה המלך ע"ה שלכזית אחד שיש ביד אחד, יכולים להצטרף לזה כמה אנשים, ויכולין לטלטל בכל המקומות כמוהו, ויהא הכל אחד. והנה בקרח כתיב (במדבר טו א), 'ויקח' ומתורגם 'ואתפלג' שנחלק משאר שבטים, ולא

קול מבשר

צפית לישועה - האמונה בה' שהוא בורא ומנהיג את העולם והוא יושיענו בקרוב

בימים אלו אשר אנו עוסקים בבלות על חורבן הבית ובתקוה שכבר יקויים בנו 'והראנו בבנינו ושמחנו בתיקונו', יש להסמיך את דברי הסמ"ק, וז"ל במצוה א'. לידע שאותו שברא שמים וארץ הוא לבדו מושל מעלה ומטה ובד' רוחות כדכתיב (שמות כ') אנכי ה' אלקיך, וכתיב (דברים ד') וידעת היום והשבות אל לבבך כי ה' הוא האלקים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד... אכן הקב"ה מנהיג את העולם כולו ברוח פיו. והוא הוציאנו ממצרים ועשה לנו כל הנפלאות, ואין אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא אם כן מכריזין עליו מלמעלה שנאמר (תהילים לז) מה' מצעדי גבר כוננו. ובזה תלוי מה שאמרו חכמים (שבת לא) ששואלים לאדם לאחר מיתה בשעת דינו צפית לישועה. והיכן כתיב מצוה זו. אלא זה תלוי בזה - שכשם שיש לנו להאמין שהוציאנו ממצרים דכתיב אנכי ה' אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים. והכי קאמר, כשם שאני רוצה שתאמינו בי שאני הוצאתי אתכם, כך אני רוצה שתאמינו בי שאני ה' אלקיכם, ואני עתיד לקבץ אתכם ולהושיעכם. וכן יושיענו ברחמינו שנית, כדכתיב (דברים ל') ושב וקבצן מכל העמים. וביארו ב'הגהות רבינו פרץ' (אות ד), אם כן צפית לישועה מצוה כתובה בתורה היא (בדיבור הראשון 'אנכי ה' אלוהיך'), ולכך שואלין עליה בב' ד' של מעלה.

ובאמת, ענין זה של 'צפית לישועה' שייך לכל בר ישראל יהיה מי שיהיה, שהרי אנכי ה' אלוהיך לכל בני ישראל נאמר, א"כ, כל מי שדרכו רגלי אבותיו על הר סיני שייך בזה. ועוד, כי לאחר אריכות ימים ושנים ישאלו לכל אחד בב' ד' של מעלה 'צפית לישועה' (שבת לא.), ולא רק את גדולי הדור

ישאלו כן. וכל איש מישראל יצטרך לענות האם ציפה וחיכה בכליון עיניים לגאולתנו ופדות נפשנו. אמנם, המצפה זוכה ורואה בשמחתה - לשון הווה, שכבר היום רואה בשמחתה (קדושת לוי איכה, ועוד ספרים).

להלן כמה עובדות ורעיונות מעניינים דיומא ונזכה לראות בבנין בית המקדש במהרה בימינו וברחמים גדולים אכ"ר:

ב'שיח שרפי קודש' (ח"ב ריז) מביא, שפעם עבר צדיק אחד בבין המצרים בעירו של הרה"ק ה'שפת אמת' זי"ע, ונכנס אליו, שאלו ה'שפת אמת' מהי סיבת נסיעתו, והשיב הצדיק, שכן הוא מנהג אבותיו ליסע בימים האלה ממקום למקום, לזכר החורבן וגלות השכינה. אמר לו ה'שפת אמת' העיקר שנדע אז מען איז נישט אין דער היים (שאינו נמצאים 'בבית'), כלומר ששכינתא בגלותא, (כי דרכו בקודש היה שלא נסע לשום מקום - זולתי לצורך גדול מאד).

ואי' מהרה"ק רבי חנוך הענין מאלכסנדר זי"ע"א לבאר סוד ימי בין המצרים, וכך אי' משמו (בספר חשבה לטובה, מספר שיח שרפי קודש): באחד מתשעת הימים שבין ראש חודש אב לתשעה באב, עשה רבינו זצ"ל, סעודת סיום מסכת, פתח ואמר: בימים קדמונים כשבאו הימים האלו היו הבעלי בתים בצער ועגמת נפש שנשרף בית המקדש ואין לנו בית המקדש להקריב בו קרבנות חובותינו והיו בעצבות. אבל כעת החסידים אוכלים סעודות, שאומרים ה', היה הוה ויהיה, שהיה בית המקדש ויהיה בית המקדש. וסיפר האיך לאחר שהשליך אשמדאי את שלמה המלך ע"ה מעל כסאו,

והיה בא לאיזה כפר ואמר שהוא שלמה המלך, וכששמע בעל הכפר שהוא המלך שלמה אסף את כל בני הכפר וסביבתו ויזבחו שור ומריא וכל מיני מעדנים לכבודו. והיה כאשר הסבו לאכול. קרא בעל הכפר לבני ביתו, וסיפר להם על שלמה המלך וירידתו, ואמר להם ראו איך עלול הגלגל להתהפך וראו מה צער שבא על האדם הזה. והיה כשמוע שלמה המלך דברי בעל הכפר, נמס לבו בקרבו מרוב צער, בזכרו ימי עלייתו וכל הכבוד והגדולה שהיו לו מאז, ועתה נפל מאיגרא רמה, ומרוב צער לא היה יכול לאכול אף שהכינו לפניו כל מיני מעדנים. אחר כך כשבא לעיר אחת, פגע בחסיד אחד ושמו עמו כששמע שהוא שלמה המלך וניחם את נפשו שבל ידאג כלום, שהיה שלמה המלך ויהיה שלמה המלך, דאף שלפי שעה ירד מגדולתו אבל עוד ימלוך כראשונה, ושמוחו יחדיו מאוד, ויבקש ממנו לסעוד עמו בסעודה קטנה שיש לו בביתו כי גם הוא איש עני, אך כמה שיש לו יאכלו יחדיו וישבעו, והחיה את נפשו בדברים טובים וניחומים יותר מכל מעדני עולם. ועל זה אמר שלמה המלך ע"ה (משלי יז א), "טוב פת חרבה ושלוה בה". וזהו גם כן ענין בין המצרים.

פעם בתשעה באב בשעה שהרה"ק הרבי מלובלין זי"ע ישב על הרצפה ראשו בין ברכיו והתאבל על חורבן בית המקדש, וכמעט יצאה נפשו מגודל המרירות, נכנס אליו החסיד הנודע והבדחנא דמלכא רבי מרדכי ראקווער ז"ל, וכשראה שהרבי ממרר בבכי פנה אליו ואמר "יש לי שאלה לשאול את הרבי, הכתובה שכתבתי לזוגתי ביום החופה נקרעה מרוב יושן לקרעים,

בעומקה של הלכה, ביאור הדבר כי על ידי עסק התורה בעיון לחדש חידושים להסיר הקושיות והספיקות, בכח זה מזמר עריצים והקליפות, ויפקוד על צבא מרום במרום ועל מלכי האדמה על האדמה ולכן עת

"אחרי הכותו את סיחון ... הואיל משה באר את התורה הזאת" (א, ד-ה). פ"י **הייטב לב ז"ע**, והנראה לבאר על פי מה ששמעתי ממורי זלה"ה **"הישמח משה"** לפרש אמרם ז"ל וילן יהושע בלילה ההוא בתוך עמק מלמד שלן

בדרך צחות, תמיד היו מחלוקות בין "חצרות" החסידים. קרח גם הוא התאוה לעשות לו "חצר", ולחלוק על משה רבינו ע"ה. לכך יפה נקראת מחלוקת קרח "חצרות". (עטורי תורה)

קול מבשר

מישראל שעובד ה' בכל יום עד שיהי' נבנה בשלימות ב"ב והן שמעתי מהרב הקדוש מוה' אלימלך זצ"ל שכשעשה עליות נשמה ראה שנושאים את כלי הבהמ"ק ואמרו לו שהם אותם הכלים שהוציא הוא מהגלות ופ"א אמר שנפלה בית טומאה א' בצורה גדול' מאוד ובכל יום עולים אלפי אלפים בעלי מלאכות בנאים ולבנות החומה אבל יש לי שומר טוב שכשהרב מוה' יעקב יצחק מלאנצהוט (הרבי מלובלין יומ"ד ת"ב), מתפלל תפילת י"ח מתפילת מנחה מפיל כל מה שבונים והבנתי דבריו הקדושים שמפיל זה ע"י שע"י תפילתו בונה חומות ירושלים ובהמ"ק ולפי ערך שבונה חומות ירושלים לפי ערך זה מפיל בהבית הזה של טומאה כי כשזה קם זה נופל וז"ש כי תבנה בית חדש כנ"ל שהאדם בונה הבהמ"ק שיתחדש לע"ע ב"ב וצותה לנו התוה"ק שכשאתה עוסק...

והביא בשפת אמת (גור, דברים תרלד). בכל דור שאינו נבנה בימיו כאילו נחרב בימיו. קשה להבין שהיו הרבה דורות צדיקי עליון שנאמר שה' ראוי להיות נחרב בימיהם. ונראה לפרש כי כל ימי הדורות מצטרפין ומתכנסין כל ההארות של עבודת בני' להיות ראויין לגאולה. כי היעלה על הדעת שדור הגאולה יהיו כ"כ ראויין בזכותם בלבד לגאולה. רק שזכות כל דור ודור עוזר ומביא מעט בנין בהמ"ק. והבנין נמשך כל ימי הגלות כמאמר בונה ירושלים. וז"ש שכל דור שאינו מסייע לבנינו. וז"ש שאינו נבנה בימיו שאין ימיו בכלל הבנין כנ"ל. וכל אדם בפרט ג"כ צריך לידע שכל מעשיו הם סיוע לבנין בהמ"ק. וכפי מה שמקבלין ע"ע עול מלכות שמים מסייעין לבנינו כמ"ש הכל מסייעין לבנינו של מלך כו'. ונזכה לגאולת

הגדולה יתכפרו כל עוונותינו. והיה מפטיר **הס"ק מראדושיץ** בדמעות שליש: גם אנו בדיקו כאותו יהודי ישן, בזמן בו עלינו לבכות ולהתאבל על חורבן בית המקדש וגלות השכינה הרינו ישנים. אולי בזכות הבושה הזו נזכה למחילה ולכפרה...

• • • • •

'הכל מסייעין לבנינו של מלך'

בספה"ק אהבת שלום (וירא, ד"ה וירא אליו) א', מבואר אצלינו כמה פעמים, שכל אחד ואחד מיישראל, צריך לראות להשלים חלקו, בבנין בית המקדש ובמלכות בית דוד... וכשיושלמו כל החלקים, אזי יבוא משיח צדקנו ב"ב.

כי כל אחד מיישראל יש לו חלק בבחינת מלכות בית דוד, על דרך הכתוב (מלכים א' יב, טז; דברי הימים ב' י, טז) 'מה לנו חלק בדוד'. ועל דרך זה אנו אומרים בתפלת שמונה עשרה 'את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח', כי 'צמח' בגימטריא קלח, אותיות 'חלק', ואותיות 'חקל', הרמזו לחקל תפוחין קדישין, מידת מלכות בית דוד. ולזה אנו אומרים בתפילת שמונה עשרה 'בונה ירושלים' בהווה, פירוש שבכל שעה ורגע נתהווה הבנין, אלא שעדיין לא נגמר עד ביאת משיח צדקנו.

ואי' בספה"ק **זרע קודש** (כי תצא, מהרה"ק ר' נפתלי מראפשיץ זיע"א). כי תבנה בית חדש ועשית מעקה לגגך כו' ע"פ מה שפי' ובנה אותה בקרוב בימינו בנין עולם שבונה ירושלים ה' ובמה בונה אותה בימינו ע"י הימים שלנו שבכל יום כשאדם עובד אותו י"ת הכל לפי מעשיו בונה את ירושלים ובהמ"ק יש בונה ביום אחד שורה שלימה ויש מניח למשל לבניה אחת כן בונה האדם

ואשתי הדביקה אותם בדבק של קמח, באתי לשאול אם מותר לי לדור עם אשתי בחג הפסח - שהרי הכתובה יש בה חמץ!..." (החווה מלובלין, עמ' קצח)

חסידיים פירשו הכוונה, שהגם שהקב"ה שלח אותנו לגלות ובית המקדש נחרב בעוונותינו ועל כך אנו בוכים, מכל מקום כתב לנו ה' כתובה המוכיחה שלא גורשנו מאתנו יתברך, שהרי הכתובה בידנו וכנאמר בנביא (ישעיה נ, א) "אי זה ספר כריתות", והגם שנקרעה הכתובה ונדבקה בחמץ - כלומר בעוונותינו, מכל מקום הכתובה כשרה וה' ממשיך לדור עמנו גם בגלות. אם כן, על אף שמחובותינו להיות מצרים ודואגים על חורבן בית חיינו, ראוי לנו לזכור גם את הכתובה, המוכיחה כי ה' עמנו בכל מצב. (כרמנו דברים תשפ"ג)

מדי שנה ביום ה' אב היה הרה"ק רבי ישכר דב מראדושיץ זי"ע עורך סעודת סיום מסכת עם י"ן ובשר, בסעודה זו נוהג היה לספר בקביעות את המעשה הבא: בעיר אחת היה יהודי שהיה מרבה בשינה עד שמכונה היה בפי כל 'דער פעפער' בימי חודש אלול כשכולם מתעוררים ומשכימים קום המשיך אותו יהודי להאריך בשנתו. בבוקר יום ראש השנה ניסתה זוגתו להעירו משנתו אך ללא הצלחה רק בקריאת התורה זמן קצר לפני תקיעת שופר הקיץ האיש משנתו זינק ממיטתו ורץ לבית הכנסת בבגדי שינה, נוצות דבוקים לבגדיו ועיניו דבוקות למחצה, כשנכנס לבית הכנסת נעשה צחוק גדול בין הקהל כולם חייכו וצחקו, קלוננו ובושתו הייתה גדולה מאוד, עד שפסקו בב"ד של מעלה כי עקב הבושה

עתה אני מאשים אתכם על הקריבה של מ"ת, וכך אמר להם: במתן תורה דנתי אתכם לכף זכות כשראיתי ילדים מכבדים את הזקנים ושלחם לפניהם אמרתי מי יתן והיה זה לבבכם כל הימים...

"והמופת על זה כי סופו מוכיח על תחילתו, שהרי כשבאתם לשלוח מרגלים כדי לנחול את הארץ אשר

התורה והבנתו ופלפולו, למען יוכלו בזה לנצח המלחמה עם ל"א המלכים.

"ותקרבו אלי כולכם" (א, כב): כתב בכלי יקר "ותקרבו אלי כולכם. פירש רש"י בערבוביא כו' קריבה של מתן תורה כהוגן היתה כו'. למה לו להזכיר עכשיו קריבה של מתן תורה. אלא לפי שכל זה מענין התוכחה לומר כי

הלך יהושע להלחם עם האומות לן בעומקה של הלכה, ובכח זה נצח המלחמה, עכ"ד. ולכוונה זו אמר יעקב אבינו אשר לקחתי מיד האמורי בחרבי ובקשתי, היינו בחרבו ובקשתו שבמלחמת התורה. וזה שאמר אחרי הכותו את סיחון, בכח הפלפולים וחיודושי תורה, הואיל משה באר את התורה, שהתחיל ללמד ביאור

ושבת שמה

ואמר הרבי **מלובלין** ששבת חזון הוא תוקף הרחמים שבכל השנה, כ"ש כשחל בתשעה באב, שהרי כמו זמן המנחה שהוא זמן תוקף הדין, כיון שהוא בשבת, הוא נתהפך לרעוא דרעוין, כך יום שמדת הדין קבלה רשות להחריב בית המקדש, שאין לך דין גדול מזה, יום כזה כשהוא בשבת הוא נתהפך לרעוא דרעוא דרעוין יותר מכל שבתות השנה.

וכ' בספר **תכלת מרדכי** להרה"ק **מבארז'אן** זי"ע ששמע בשם הרה"ק **רבי אורי מסטעליסק** זי"ע שאמר שהתפילות של שבת חזון יש להזהר בהם ביותר מכל השנה, שבהם מתעלים תפילות כל שבתות השנה, כי זה השבת הוא בחי' **תפילה לעני**, כל התפילות יכולים להתעטף בתפילה למשה כמו **שמיני עצרת**, אך יש שכל התפילות מתעטפים בתפילה לעני שהוא בחי' **שבת חזון**:

כתוב **בקדושת לוי** במאמרי מגילת איכה (ד"ה ואומר אבד נצחי ותוחלתי מה'), להבין הענין מה שקוראים שבת חזון שאין זה שבחן של ישראל, בשלמא שבת שירה, שבת נחמו, הם שם לשבח של ישראל, אך הפטרת חזון כתוב שם תוכחה נוראה? ויש לומר ש'חזון' הוא לשון מחזה, כי מראים לצדיקים ולכשרים את הרב טוב הצפון לנפשות ישראל הנשלחים בעוה"ז, לאוהבי ה' המצפים לו. זאת אשיב אל לבי, כשאני שם על לבי מה שהראו לי בשבת חזון, על

שבנ"י המה בצער אבל להש"י אין לו בש"ק שום צער כלל. נמצא העולה מזה ללמוד שיהי' כאו"א מבנ"י ביום השבת בשמחה כי עיקר הצער של בנ"א צריך להיות על גלות השכינה שהוא בחול עצמו בגלות. אך בש"ק שיש לשכינה הקדושה ג"כ שמחה. ממילא אף אנו יש לנו לשמוח ביום ש"ק כי בזה אנו גורמים למעלה שמחה יותר להש"י ב"ה אם אנו בשמחה.

וכ"כ **הבית אהרן מקארלין** שג' שבתות שבין המצרים עליהם כתיב 'רק לך שבת בעמק הבכא' והם יקרים וחשובים יותר מכל שבתות השנה, כיון שבימי החול אנו באבלות וצער ולית נהורא אלא דנפיק מגו חשוכא, לזאת יש להתגבר בשמחה בזה השבת יותר מכל השבתות. וכן נהגו הצדיקים להרבות בשמחה בשבת חזון.

והביא בשפתי צדיק להרה"ק **מפליץ** ששמע מרבו החידושי הרי"ם שאמר בשם הרה"ק **מלובלין** רבי יעקב יצחק בן רבי אליעזר זי"ע ע"פ מש"כ בזה"ק שבשבת קודש יש עת רצון, ושלמות העת רצון הוא בזמן רעוא דרעוין, וכמבואר במאמר הזהר 'תא חזי, בְּכָל שַׁתָּא יוֹמֵי דְשַׁבְּתָא פַּד מְטָא שְׁעָתָא דְצִלּוּתָא דְמִנְחָה דִּינָא תְקִיפָא שְׁלֵטָא וְכָל דִּינִין מִתְעָרִין, אֲבָל בְּיוֹמָא דְשַׁבְּתָא פַּד מְטָא עֵידִן דְצִלּוּתָא דְמִנְחָה רַעוּא דְרַעוּיִן אֲשַׁתְּפַח וְעִתִּיקָא קְדִישָׁא גְלִי רַצוֹן דִּילֵיהּ וְכָל דִּינִין דִּילֵיהּ מִתְפַּפֵּן וְאֲשַׁתְּפַח רַעוּתָא וְחָדוּ בְּכָלֵא' היינו שבכל יום במנחה יש תוקף הדין, וכיון שהוא יום השבת נהפך תוקף הדין לתוקף הרחמים.

שבת חזון

מתנת השבת אין בה דינא דבר מצרא - בין המצרים

מסופר **שהאהבת שלום מויזניץ** הנהיג בשבת חזון כל השבת בשמחה גדולה וגם בריקודין וצהלה, לאחר השבת באו אליו הלומדים של העיר, ושאל אותו האהבת שלום, 'מה אתם אומרים על הריקודים שלנו בשבת חזון?' אמרו הלומדים, לדעתנו זה היה יתר מן המדה. אמר להם הצדיק, חז"ל אומר שהשבת קודש נקראת מתנה, מתנה טובה יש לי בבית גנזי ושבת שמה, ואמרו בגמ' (ב"מ ק"ח) שבמתנה אין דינא דבר מצרא, אם אחד רוצה לתת מתנה לחברו אינו מחויב לתת למצרן. כמו כן אע"פ שאנו בימי בין המצרים, אך בשבת קודש שהיא מתנה אין בה דינא דבר מצרא ואינה נכלל בימי בין המצרים.

שבת חזון הוא במעלה עליונה יותר מכל שבתות השנה, דליכא נהורא אלא מגו חשוכא

וכך הביא **בתפארת שלמה** (דברים לשבת חזון) ... כמ"ש רב לך שבת בעמק הבכא. ימי המצרים בין י"ז בתמוז לת"ב המה עמק הבכא ואז רב לך שבת יום השבת קודש בימי המצרים הוא יותר גדול מכל ימות השנה. מפני שבימי החול גדול הצער לכן בש"ק נתרבה השמחה למעלה כמ"ש ביום השביעי נתעלה וישב על כסא כבודו. הגם

"ראה החילותי תת לפניך" וגו' (ב, לא).
ובמד"ר (א, כג): "זה שאמר הכתוב (משלי יג, יב) 'תוחלת ממושכה מחלה לב'. פי' כ"ק מרן מהר"א מבעלזא זיע"א א"ר עזריה מדבר בישועה העומדת לבא, כיצד שהנביא אומר לישראל (חגי ב, ו) 'עוד אחת מעט היא ואני מרעיש את השמים ואת הארץ' הן אומרים 'תוחלת ממושכה מחלה לב', כיון שאמר להם (ישעיה סב יא) 'הנה ישעך בא', אמרו (משלי יג, יב) 'ועץ חיים תאווה באה'. ויש לבאר את דברי הויכוח בין בני ישראל עם הנביא בהקדם דברי

"רק אעבורה ברגלי" (ב כח). סיפר לי הגה"צ ר' שמואל אהרן לידער שליט"א [זצ"ל], שזקיננו הרה"ח ר' זעליג לידער ז"ל היה חוזר תמיד על המימרא (ווארט) של הרה"ק **היסוד העבודה** זצ"ל (כך שמע המספר מאביו, ויש אומרים שהוא מהרה"ק ר' משה מקאברין זצ"ל): **רק אין דבר, ברגלי אעבורה** (במדבר כ', י"ט), שום דבר אינו דבר גדול, דבר גדול הוא ברגלי אעבורה, להתגבר על הרגילות [איבערשפארן דאס רגילות]. (הרה"ג ר' ישראל חיים אשרי שליט"א "שיח זקנים")

לא יחסר כל טוב בה דחיתם הזקנים בשתי ידיים לומר אנחנו קודמים להשתמש בחמדות העולם הזה אשר מן הארץ מוצאם. ועוד היום כך המדה בישראל שדווקא בעסק התורה מכבדים זה את זה, ולפעמים הכיבוד להקל מעליו וליתן עול התורה על זולתו. ועכ"פ כשבאים לעסק ממון גלה כבוד מישראל כי לעולם לא יכבדו הילדים את הזקנים לומר זקן זה ואינו לפי כבודו לעשות בכסף ובזהב וראוי להקדימו באיזו הנאה אלא כל דאלים גבר ואין חכמה ואין תבונה לנגדם שוה לכלום".

ושבת שמה

לבנו, כשתגדל ולא תתנהג במנהגי ילדות, אזי אתן לך את הבגד השלישי.

אך מכיון שלא ידע הילד שיש בגד כזה באוצרותיו של אביו, הרי לא יגדל ולא ישפר מעשיו, מה עשה האב, מפעם לפעם היה מוציא את הלבוש היקר והיה מראה לבנו שיתבונן בו מכל צד, והיה מעוררו שישפר מעשיו ואזי יתן לו זה הבגד במתנה. כך עשה לנו הקב"ה בית ראשון ובית שני, לא התנהגנו כראוי ונקרעו המלבושים, באותו יום שנחרב הביהמ"ק התחיל הקב"ה לבנות את הביהמ"ק השלישי, כמ"ש 'חשב ה' להשחית את חומת בת ציון נטה קו ואמרו במדרש שהנחת אבן הפינה לביהמ"ק השלישי היה בתשעה באב בשנת ג' אלפים תתק"ח או תתקכ"ט, הבגד עומד מוכן בגניז המלך ואם נגדל נזכה לקבלו, ובשבת חזון בכל שנה ושנה מראה הקב"ה לנשמות ישראל את הביהמ"ק השלישי, רב טוב הצפון לצדיקים, הנשמות שלנו מתבוננים בזה למרחוק, ומשם אנו מקבלים כח להמתין ולצפות ולהתגדל. ולזאת נקרא שבת חזון, כי הקב"ה מראה ומחזה לצדיקים את הבית השלישי:

• • • • •

הוא רק כדי שנזכה להזדכך ולהתקדש בזה שנחשוב במחשבתנו על מציאות בית המקדש, ממילא כשאדם מזדכך, הוא בוודאי רואה בשמחתה. מה שאין רואים את החזון הנ"ל הוא רק כשאין מזדכך, אך בשבתות זוכה ורואה בשמחה, היינו שמשיג שמחת ירושלים איך יהיה לעתיד לבא. כי בשבת קודש מתגלה הזיכרון של כל אלו המחשבות בימות החול, וכך יזכה לראות גבוהות בשבת חזון.

בשבת חזון מראים לנו את הבגד היפה, שנתקן מעשינו ונהיה ראויים לקבלו

אי' בתורה אור להצמח צדק על מגילה איכה בשם רבי הלל פאריטשער מתלמידי בעל התניא, ששמע מאביו שהיה משובתי שבת בק"ק בראהין אצל הרה"ק **מבארדיטשוב** בשבת חזון, והוסיף עוד בשמו משל למלך שהיה לו בן צעיר שהיה חביב בעיניו מאד, ועשה לו מלבוש מכובד ויקר עד מאד, וראה שהבן אינו שומר על הלבוש כראוי, ונקרע הבגד פעם אחת, ועשה לו בגד שני, לאחר מכן נקרע הבגד בשנית, מה עשה המלך, הכין לו בגד שלישי יפה ומפואר ויקר מאד, ולא הליבושו, אלא גנזו באוצרותיו ואמר

כן אוחיל לו. לזאת נקרא שבת חזון, לא על שם ההפטרה של תוכחה, אלא שבזה השבת מראים לנשמות מעין עולם הבא, אע"פ שהגוף אינו מרגיש, אע"ג דאיהו לא חזי מזליה חזי.

האבלות על ירושלים מזככת הנפש ועי"ז רואים בשמחתה

עוד כתוב **בקדו"ל** (מגילת איכה בד"ה כל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בשמחתה), שעוצם קדושת שבת חזון הוא ע"פ מה שלימדונו הבעש"ט שכל כוחות נפש האדם נמשכים אחר המחשבות, בכל מקום שאדם חושב, שם הוא נמצא, וכיון שבאלו השבועות אנו חושבים על הבית המקדש יומם ולילה, כמ"ש במדרש, כל שיח השדה, כל שיחם של ישראל הוא על השדה, מתי יתבני מקדשא, מתי יתבני מקדשא, אנו משתוקקים ומתאבלים על בית המקדש, ממילא נמשך כל מחשבתנו ונפשנו לתוך הבית המקדש, לזאת אנו מתעצם בקדושה נוראה וזוכה ורואה בשמחתה, זוכה לשון הזדככות כיון שחושבים דברים קדושים כאלה, אנו מזדככים.

וחדש הרה"ק **מבארדיטשוב** שכל מה שנתנו לנו עבודת האבלות בבין המצרים

כ"ק מרן מהר"ש זי"ע שדקדק על מה שאומרים: "ושויתי ה' לקראתי שתרחמני עוד בגלותי לגאלני", דלכאורה היה צריך לומר 'שתרחמני לגאלני' ומהי ההדגשה 'עוד בגלותי'. וביאר הכונה, דישראל מבקשים מאת אביהם שבשמים שכבר עתה, בעודם בגלות, ירחם עליהם וימשיך להם מעין הישועות שיהיו בעת הגאולה העתידה, וזהו: "שתרחמני עוד בגלותי לגאלני". וז"ש במדרש: כשהנביא אומר לישראל 'עוד אחת מעט היא ואני מרעיש את השמים ואת הארץ' כלומר, שבישר להם על הגאולה העתידה שתהיה בקרוב: 'עוד מעט היא' הן אומרים 'תוחלת ממושכה מחלה לב' כי כבר כשל כח הסבל להמתין על הישועה שעדיין לא באה. אמנם כיון שאמר להם 'הנה ישעך בא' פירוש, כבר עתה בגלות ישעך בא, כי הקב"ה ימשיך זה עתה ישועות מהגאולה העתידה אמרו 'ועץ חיים תאווה באה' כיון שנתבשרו על הישועה הבאה זה עתה היא עץ חיים להם.

עובדות צדיקים

"משנה תורה" מסוגל לבנים

בספר **אדמו"ר בעלזא** (ח"ג עמ' רצה) איש אחד בא לכ"ק מרן **מהרי"ד מבעלזא** זי"ע, וביקש שיברך אותו בבנים. אמר לו מרן בשם הצדיק רבי משה צבי מסאווראן זצוק"ל שסגולה לכך ללמוד "משנה תורה" - ספר דברים. והוסיף מרן זי"ע ששני טעמים לכך: א' במשנה תורה יש הרבה מוסר ועל ידי כן יתעורר לתשובה וממילא יוושע. ב' יצחק כרה חמש בארות (בראשית כו), ואיתא במדרש רבה (פ' ס"ד) שחמש הבארות הם כנגד חמשה חומשי תורה, והבאר החמישית היא שעליה נאמר (שם, כב) "ויקרא שמה רחבות ויאמר כי עתה הרחיב ה' לנו ופרינו

בארץ", מרמזת על משנה התורה, ועל כן לימוד משנה תורה הוא סגולה לבנים. (גיליון מתיקות דברים תשפ"ד)

פעם אחת שמעתי מאדמו"ר הרב **הגאון הקדוש מאלכסנדר** זצלה"ה, בעת שהי' מבקשים היונגעלייט מאלכסנדר אשר דרים שם, שגם יאמר להם חסידות, וזאת היתה שבוע אחת קודם שבועות, בעת שלא הי' העולם גדול כ"כ. ושמעתי שאמר להם, שפעם אחת הי' מעשה שנתוועדו יחד בלובלין כל החבריה הקדושה וגם יונגעלייט הרבה באכסניה אחת, ופתח הרב הקדוש **ר' מרדכי מסטאבניץ וסטאשעוו** (אחיזי הגדול ורבו של הרה"ק רבי מאיר'ל מאפטא בעל 'אור לשמים'). במוסר גדול אל כל העולם, והי' מתחיל את הפסוק 'בערבה מול סוף בין פארן ותופל ולבן וחצרות', וכך אמר, שהם סוברים שהם לובשים לבנים "ווייסע יופעצעס", המה בפנים של הקדושה, אבל באמת אינו כן שהם עוד בחצר, וזהו 'ולבן וחצרות', וד"ל. והי' רוצה לילך להלן ולומר מוסר על 'ודי זהב', ואחז אותו מחותנו הרב הקדוש **ר' דוד מלעלוב** זצ"ל ולא הניח אותו לומר יותר. ואמר לו כך, מחותני, מה רוצה מהם, 'ודי זהב' שדי הזהב והמעוה אשר הם מוציאים עד שבאים לפה לובלין. [ע"כ הסיפור] וכך אמר להם אדמו"ר הרב הגאון הקדוש זצ"ל מאלכסנדר הנ"ל, בשלמא כל העולם מוציאים מעוה על זה לבא לפה אלכסנדר הוא "די", אבל אתם בלא טרחות הדרך ובלא מעוה הנסיעה, הדרא קושיא של הרב הקדוש **ר' מרדכי הנ"ל** לדוכתא, ע"כ.

"אלה הדברים אשר דבר משה" וגו' (א).
(א). סיפר הרה"ח **ר' יאיר שוורצמן** ז"ל ("יהי אור"), הרה"ח **ר' יעקב לחוביצקי** נסע פעם לשבת ערב תשעה באב להרה"ק **הבית אברהם** (מסלונים) זי"ע, שהיה אז

בעיר בריינסק. וסיפר **הבית אברהם** בסעודה שלישית שפעם ביקש הרה"ק **ה'אוהב ישראל' מאפטא** זי"ע, את משמשו בקודש שיביא לו הרבה ניירות, כי הוא רוצה לכתוב הרבה מכתבים לכל עיירות וקהילות ישראל שלא יתנו יותר כסף להיושבים באר"י בעיה"ק טבריה, שכן הם אוכלים יוהך (מרק) בימות החול והם מתענגים על חשבון דרי חוץ לארץ, אחר כך ביקש ממנו שוב **הרב מאפטא** שיביא לו עוד הרבה ניירות יותר ממה שאמר לו קודם לכן ורוצה לכתוב לכל עיירות וקהילות ישראל שיתמכו ביד רחבה לישוב היהודים בעיה"ק טבריה, ואפילו מי שדחוק לו פרנסתו יתן הרבה מעות, כי הם יושבים שם על התורה ועל העבודה, והתורה שלהם יקרה לפני הקב"ה הרבה יותר משלנו. ושאלו אותו מעיקרא מאי קסבר, ומה ראה לחזור על דבריו. ואמר **הרב מאפטא** כי מצינו בתורה הק' שבטרם הוכיח משה רבינו את עם ישראל, פירט להם את כל העבירות והחטאים שעשו כמו שמתחיל מאלה הדברים וגו', ולמה עשה כך, אלא שאם יבוא מקטרג וירצה לקטרג על עם ישראל, יגידו לו שכל מה שיש לך לומר כבר נאמר ע"י משה רבינו בתוכחה, ואין לכם יותר מה להגיד, וכך אמר **הרב מאפטא**, מי שרוצה לדבר קיטרוג על הכולל בטבריה, ידע שכל מה שרק יאמר, כבר נאמר על ידי, כי כבר פירטתי את הכל. וסיפור זה סיפר **הבית אברהם** בשבת חזון, פרשת דברים. (דברי תורה לזענסק דברים תש"פ)

"אלה הדברים אשר דבר משה אל כל ישראל בעבר הירדן במדבר בערבה" ... (א, א). פרש"י, "והזכיר ברמז, מפני כבודן של ישראל". כדי להמחיש עד כמה יכולים להשפיע גם בשעת תוכחה יש לספר עובדה שאירע עם ה"חפץ חיים" שבתקופה שהיה נודד

פינת יקרת

שבת לפני הגלות הי' בחי' פירוד הבן מהאב בחיבוק ונישוק

בחשבה לטובה מהרה"ק ר' חנוך העניך מאלכסנדר זיע"א הביא: בכל שבת אמר שהוא השבת הגדול מכל השבתות, ובשבת חזון אמר גם כן שהוא השבת הגדול. ואמר כי השבת נותן שפע על כל השבוע, וגם מה שאירע בכל השבוע הוא מכח השבת כדאיתא. ובשבת קודם שגלו ישראל מארצם, הדרך הוא שאם יאשם הבן לאביו שצריך לגלות מאתו, וקודם שגלה הבן מהאב, מחבקו ומנשקו ויבכו יחד האב והבן ונפרדים אחד מחבירו דוקא על ידי בכי ונישוק, וכך נשאר כל אחד חקוק בלב חבירו ומחשבתם אדוקה זה בזה. וזוהי גדולת שבת זו שבה נפרדו בני ישראל מבית אביהם מארץ ישראל. (חמדת צבי, שפתי צדיקים)

• • • • •

תשעה באב תוכל להמתין עד שנתעלס עם שבת המלכה

באוהל נפתלי (אות שמח) כתב החרף ובקי זית רענן מ' זאב דוב אלטער מייער הלוי נ"י מקהילת סאניק: שמעתי מאמור"ר הרה"ח וכו' [ר' ישראל ז"ל], - ששמע מהרב ר' מאיר ענגלארד מפה קהלתנו, ששמע ממרן הרב הקדוש - מורינו הרב רבי נפתלי זצ"ל מראפשיץ, איך שאם היה חל יום טוב אחר שבת ביום א', אז לא היה מאריך בהסעודה השלישית של שבת. רק אמר: "שבת, שבת, הנך אורח הגון ונכבד, אבל יש עוד אורח הגון וחשוב ממך, שאיננו בא רק שלשה פעמים בשנה, היינו יום טוב". ובדברים הללו, נטל את הכוס של ברכת המזון, וברך. ואם חל להיות תשעה באב מוצאי שבת קודש, אז האריך מאוד בסעודה שלישית בניגונים ובזמירות. ואמר: "שבת הוא אורח יקר ונכבד, נעבד אותו מעט אצלינו. ואתה תשעה באב תוכל להמתין, והלואי ולא היית בא, אינך נמנה אצלי מן האורחים החשובים. המתן שם, ואנו נתעלס עם שבת המלכה, ונזמר לכבודה זמירות י-ה.

• • • • •

הנהגת הרה"ק מזידיטשוב זי"ע בתשעה באב מוצש"ק

הרה"ק מצאנו קלויזנבורג זצ"ל סיפר (שפע חיים, דרשות חורש"י פרשת חקת- בלק תשמ"ב) היו צדיקים, שבתשעה באב שחל בשבת המשיכו את סעודה שלישית לתוך הלילה. מובן שלא טעמו מאומה ח"ו, אלא זימרו זמירות עד אמצע הלילה. **זקה"ק מזידיטשוב** זי"ע בעל 'עטרת צבי', נסע פעם אל זקה"ק בעל ישמח משה זי"ע באוהעל, כהכרת הטוב על שהתפלל בעדו כשנחלה. (הוא אמר אז ששלש צדיקים מסרו נפשם בעדו ופעלו עבורו לטובה, אחד מהם היה זקה"ק בעל ישמח משה. ישנו מכתב שכתב גם אל הרה"ק מראפשיץ זי"ע להודות לו על שהתפלל בעדו, וכותב שם דבר פלא, שברגע שהתפלל בעדו הרגיש שמצבו הוטב. הרופאים בזמננו לא יכולים להראות זאת...) **זקה"ק מזידיטשוב** היה אז באוהעל ביום חמישי לפני שבת חזון שחל בו תשעה באב, ואמר לזקה"ק בעל ישמח משה שהוא נוסע לשבות בשבת בעיירה ליד אוהעל. להשתוממות החסידים לא ביקש ממנו להישאר בעירו אף שבא אליו ממרחקים. **זקה"ק מזידיטשוב** עשה את השבת בעיירה הסמוכה, והמשיך את סעודה שלישית כשעתיים בעיצומו של לילה. אז הבינו החסידים למה לא ביקש ממנו זקה"ק בעל ישמח משה להישאר בעירו. אוהעל היתה כבר בזמנו עיירה מקולקלת מאד, היו שם רפורמים וקהילת סטטוס-קוו, שלא רצו לקבל אותו לרב, ורצו לסגור את בית מדרשו עוד בחייו. היו שם רשעים ופושעים גמורים, ואפילו הדיין שם הדפיס נגדו מכתב ושלחו לבית המלוכה בווינה. **זקה"ק בעל ישמח משה** ידע ש**זקה"ק מזידיטשוב** יאריך בסעודה שלישית, וחשש שאם ינהג כך באוהעל ינצלו זאת פורקי העול להעליל עליו שאכל בתשעה באב, לכן העדיף שלא ישבות שם. כ**שזקה"ק מזידיטשוב** האריך בשולחנו, היה שם יהודי פשוט שהתבונן בתמיהה, שהרבי מאריך בזמירות בשעה מאוחרת

כל כך. נעמד **זקה"ק מזידיטשוב** ואמר: גלוי וידוע לפני הבורא כל עולמים שאנו לא אוכלים, לא שותים ולא עושים חלילה שום דבר שאסור לעשותו בתשעה באב, אבל מה נעשה שאנו לא יכולים לפרוש משבת קודש. גם עם שירות ותשבחות יכולים לעבוד את השי"ת. בפרט בסעודה שלישית, ששרים אז "יצוה צור חסדו קהילותיו לקבץ מארבע רוחות עדיו להקבץ", יכולים לזמר זאת בדמעות שליש שהשולחן יהיה רטוב מדמעות כדי להרגיש צער השכינה. לא צריכים לומר לכה דודי בניגון של אלי ציון, כי כשמזמרים "לא תבושי ולא תכלמי מה תשתוחחי ומה תהמי וכו' ונבנתה עיר על תילה", דואב הלב ונשפך מצער, עד שאין אפשרות לסבול את צער השכינה הקדושה, אלו שני דברים נפרדים שמחה מצד אחד ובכיה על החורבן מצד שני.

• • • • •

רמז בהגש"פ על ימי הצום שיתהפכו למועדים ולרגלים

כה אמר יהו-ה צבאות צום הרביעי וצום החמישי וצום השביעי וצום העשירי יהיה לבית יהודה לששון ולשמחה ולמעדים טובים וגו' (זכריה ח יט). במעדני מלך (הגש"פ) מהגה"ק מהר"א הלוי הורוויץ זיע"א. (בן ה'אמרי נועם' מדז'יקוב) כן ד' אלקינו יגיענו למועדים ולרגלים אחרים הבאים לקראתנו לשלום וכו'. (הגש"פ). לכאורה קשה מה זה הלשון "ולרגלים אחרים". ע"כ נראה לי דכונת הבעל-הגדה הוא, כי הבטיח לנו הנביא כי צום. הרביעי וצום החמישי יהפך לנו לששון ולשמחה. ע"כ אמר 'ולרגלים אחרים', היינו שלעת עתה הם ימי צום אבל אנו מקוים על ביאת משיח צדקינו ואז יתהפכו לרגלים לששון ולשמחה. ע"כ יש לרמז דהני תיבות יגיע[י] נ"ו למועדי"ם ולרגלי"ם אחרים עולים במספר צו"ם הרביעי צו"ם חמשי, ודוק. ונזכה לגאולת עולמים במהרה בימינו וברחמים גדולים אכ"ר.

למכור את ספריו, ראה פעם באכסניה בוילנה יהודי חסון ומוגשם שנכנס והתיישב ליד השולחן, ופקד על המשרתת שתגיש לו נתח אווז צלוי וכוס משקה חריף, חטף בתאוותנות את נתח האווז והתייחס אל המשרתת בצורה בלתי הוגנת. **"ה'חפץ חיים"** נדהם מהמחזה ורצה לגשת אליו להעיר לו על קלות דעתו. בעל האכסניה התקרב חרש אל אורחו הדגול **"ה'חפץ חיים"** כדי למונעו מצעד זה, כי חשש מפני שערוריה, מדובר בחייל ניקולאי לשעבר, הדיוט, שעלול לחרפנו. אנא רבי הנח לו, אין אל מי לדבר, הריהו מגושם מדי, בור ממש, לא למד אחרת, כשהיה בן שבע נחטף יחד עם ילדים אחרים, קנטוניסטים ונלקח לסיביר, עד גיל שמונה עשרה גדל בין נוכרי המקום ואחר כך עבד את הצאר ניקולאי עשרים וחמש שנה, במקומות כאלה היכול היה ללמוד משהו טוב יותר?

היש פלא שגדל כה מוגשם, לאחר שקרוב לארבעים שנה לא היה מצוי בסביבה יהודית, לא למד אות אחת, ולא ראה פנים יהודיות? מוטב רבי שלא תתחיל עמו, כבודך יקר מדי בעיני, סיים בעל האכסניה. חיוך שליו מסביר וחביב הופיע על פניו המאירות של **"ה'חפץ חיים"** ואז אמר: אל תחשוש, כבר אדע כיצד לשוחח עמו, והנני מקווה שתצמח מכך טובה. **"ה'חפץ חיים"** ניגש אליו, הושיט לו "שלום עליכם", ובנעימה לבבית וידידותית פתח: האמת הדבר ששמעתי עליך, שבתור ילד קטן נחטפת, ויחד עם ילדים אחרים נלקחת לסיביר הרחוקה, גדלת בין גויים, לא זכית ללמוד אפילו אות אחת מן התורה, עברת את הגיהנום בעולם הזה, סיוט, צרות, רדיפות איומות, עינויים נוראים! הרשעים אמרו לא פעם להעבירך על דתך, אלצו אותך לאכול חזיר, נבלות

וטריפות, ואף על פי כן נשאת יהודי ולא השתמדת, מאושר הייתי אילו היו לי זכויות כשלך והייתי בן עולם הבא כמון. מקומך בעולם האמת הרי יהיה בין צדיקים וגאוני עולם, האם דבר קטן הוא מסירות נפש שכזו, לסבול יסורים שכאלה למען היהדות, למען כבוד שמים, שלושים וכמה שנים רצופות?

הרי זה נסיון גדול יותר משל חנניה מישאל ועזריה. דמעות התקשרו בעיניו של החייל הניקולאי לשעבר, הוא הזדעזע המילים הלבביות והחמות שזרמו מלב טהור שליטפו והחיו את נשמתו המיוגעת, משנודע לו מיהו העומד לפניו פרץ בבכי עז והחל לנשק את **"ה'חפץ חיים"**. **"וה'חפץ חיים"** מוסיף לדבריו אליו: אדם כמון, שזכה להיחשב בין הקדושים שמוסרים את נפשם על קידוש השם, אילו קבלת על עצמך לחיות מעתה את שארית ימך כיהודי כשר, לא היה מאושר כמון בארץ. לא עזב היהודי את הח"ח עד שנהפך לבעל תשובה אמיתי:

פעם אחת כשסיים **"אריה לוי"** את תפילתו בערב שבת, ניגש אליו איש שאינו שומר תורה ומצוות ובידו סיגריה דלוקה ושאל את הרב היכן מלון המלך דוד, למרות שהאיש התנהג בחוצפה ובעזות ענה לו הרב: "לא אוכל להסביר לך מכאן כיצד מגיעים בדיוק, ולכן אבוא איתך". כשהלכו בדרך המשיך האיש לעשן והרב כדרכו בקודש התעלם מכך. לאחר כרבע שעה של הליכה, כשניתן היה לראות את המלון, אמר לו הרב: "זהו המלון שבקשת". כשראה זאת אותו אדם אמר לרב: "דע לך, כי יש לי לב קשה מאוד. אף אחד לא הצליח לשכנע אותי לשמור שבת. היחידי זה אתה, כי למרות שהתנהגתי בחוצפה

לא כעסת עלי ולכן אני מבטיח שאם יש אנשים כמון בעולם אני מפסיק לעשן בשבת". ממעשה זה לומדים כיצד יש להתנהג בחכמה עם כל יהודי ובפרט כאשר מבקשים להוכיחו ולקרבו. לפעמים צריך לשתוק והוא בעצמו יתבייש, ולפעמים ברמז קטן וכן הדברים אמורים גם לבני ביתו של אדם שעדיין רחוקים מהיהדות שצריך להתנהג בחכמה ולדעת כיצד לקרבם לתורה ולמצות שכן התורה היא "דרכיה דרכי נועם":

"הבו לכם אנשים חכמים ונבונים וידועים לשבטיכם" (א, יג). אם בא לפני מעוטף בטליתו איני יודע מי הוא (רש"י). פעם בא אחד אל **"הרבי ר' זושא זי"ע"**, וא"ל **"הרבי ר' זושא זי"ע"** שהולך בטלית קטן פסול, ובדק וכמובן שמצא כדבריו, ושאלו על זה מנין ידע, וא"ל, ציצית מכסה על העבירות שבאדם, אבל כשאתה באת אלי ראיתי בך דברים לא טובים, והבנתי שהציצית שלך אינם כשרים. וביאר **"הרבי ר' זושא"** מאמר חכמינו ז"ל, "הבו לכם אנשים וידועים לשבטיכם" א"ל משה, בא לפני מעוטף בטליתו ואיני יודע מעשיו, וקשה וכי משה אינו יודע מעשיו אף על פי שהוא מעוטף בטליתו, אלא א"ל **"הרבי ר' זושא"** אם בא מעוטף בטליתו לא רואים מעשיו, כי הטלית מכסה עליהם, ולכן א"ל משה "הבו לכם" וגו'.

"לא תגורו מפני איש" (ד, יז). **"ר' שמואל סלנטר"** פסק לחובה לאיש אחד אמר לו ההוא, הרב חושב שאני אשתוק, אני אשבור את החלונות של הרב, ענה לו הרב ואתה חושב שאני אשתוק אז הבריון פחד שימסור אותו למשטרה ונמנע מלשבור, אחר כך שאלו אתו תלמידיו מה התכוון הרי אין בדרכו

למסור למלכות ענה להם שהתכוון בדבריו שבוודאי אם ישבור, הוא לא ישתוק רק ילך לזג שיתקן את החלון ותו לא מדי:

"לא תגורו מפני איש" (א, יז). סיפורי מופת רבים אשר סופרו ברבות השנים על חכמי ישראל שלא התייראו מפני איש, גם כאשר סכנת מוות רחפה על ראשם, וכך מסופר על הרה"ק רבי יוסף יצחק מליובאוויטש אשר נתפס על ידי השלטונות הרוסיים בעוון הפצת יהדות. הקצין שלקח אותו לחקירה ביקש להפחיד את הרבי ושלף מולו אקדח טעון כדי להפחידו. אמר לו הרבי: צעצוע זה מפחיד אנשים שיש להם הרבה אלוהים ועולם אחד - אבל מי שיש לו אלוקים אחד ושני עולמות, צעצוע זה אינו מפחיד אותו כלל.

"לא תכירו פנים במשפט" (א, יז). אמר, הגה"צ רבי נתן גשטטר זצ"ל, **החכם צבי** התגורר באמשטרדם, ובאותם הימים השתוללו שבתי צבי ימ"ש ותלמידיו במקום ההוא, והחכם צבי לחם נגדם בעוז ותעצומות, אבל כשגברה ידם הוכרח להמלט מאמשטרדם, והגיע סמוך לעיר לבוב בחוסר כל עם טפלי דתלי ביה, וריחם עליו נגיד אחד והכניסו לביתו ימים רבים והאכילו והשקהו והיטיב עמו, ואחר כך נתקבל בהשתדלותו כרב דלבוב, ואחר זמן בא אותו נגיד לפניו לדין תורה. **והחכם צבי** לא הראה לו שום אותות כבוד כראוי וכיאות למי שהיטיב עמו הרבה, ואחר שהוציא פסק דינו אמר פתאום להרבנית, ראי איזה אורח גדול נמצא אצלנו, והזמינו אצלו בכבוד גדול, וכאשר תמה הנגיד הלז אי מלכא אנא אמאי לא כיבדתני עד השתא. השיב לו החכם צבי שבשעה שבעלי הדינים באים לפניו לדין אינו מכירם כלל, רק את טענותיהם הוא שומע, ועל

כן רק אחר שפסק את הדין הכיר את פניו שהוא הגביר שהיטיב עמו, ע"כ המעשה. ובה יש לפרש הכתוב (דברים א, יז) **"לא תכירו פנים במשפט"**, היינו שבשעת המשפט לא תכירו את פני הבעל דין אם הוא אוהבך, ואז תוציא משפט צדק, כי אם תכירו את פני המתדיינים קודם הדין, אז יטה לבבכם להצדיקו, וליכא משפט צדק:

"ערים גדולות ובצורות בשמים" (א, כח). **וברש"י** דברו הכתובים בלשון הבאי. מסופר על הרה"ק מהר"ם מלובאוויטש זצ"ל שנתקבל לראיון אצל שר רוס, ובמשך השיחה, ביקר ותקף השר הרוסי קשות את התלמוד, ואמר השר שכפי שסיפרו לו המשכילים, מצויות בו גוזמאות משונות ביותר, ולמשל במסכת בכורות (נז): מסופר, על ביצת ציפור (ביצת בר יוכני) שהתנפצה ופרץ מתוכה שיטפון, שהציף שישים ערים ושבר שלוש מאות עצי ארז.

השיב לו הרב, הוד מעלתו! לאחרונה הוציאה ממשלת רוסיה גזירה, האוסרת על היהודים לשבת בתחום של חמישים מילין שבגבולות המדינה, וע"י כך ניטלה מהם הזכות להתיישב ולדור בשש מאות ערים ועיירות, ובכן ידמה בנפשו, שאני בא לרשום את הדבר לזיכרון לדורות הבאים, ומאחר שאני חושש לבקר ולדבר על גזירת המלכות, אני רושם את הדברים ברמז ובמשל לאמר, היה ברוסיה שליט גדול עושה נפלאות עד כדי כך, שבטיפת דיו אחת שיצאה מקולמוסו, טבעו שש מאות ערים!

וכשיקראו הבריות את הדברים כעבור שנים רבות, ותישכח מן הלב גזירה זו, וודאי ישחקו וילעגו, שודאי מי שרשם דברים אלו שוטה הוא, ואילו כיום ברור

למי הכוונה, ושאינ בכך כל הגזמה. הוא הדין הוד מעלתו, בכל הדברים שחכמי התלמוד מספרים לנו, בריחוק הזמן נראים הדברים מופלאים ומשונים, אבל בני דורם ידעו במה מדובר, ושכל דבריהם אמת ויציב. (אמרות חכמה)

"אשר לא ידעו היום טוב ורע" (א, לט). מובא **בתולדות אלעזר להרה"ק ר"א מפאלטישאן** זי"ע **"שמעתי מפי הרב ר' אברהם לאנדמאן** ז"ל מסטרעליסק, שבצעירותו נכנסו הוא ואחוזת מרעהו, אברכים צעירים, אל מרן מהר"י **מבעלזא** זי"ע, לבקש על נפשם שלא יפלו ברשת הצבא, כי אז היתה גזירת המלכות שכולם צריכים לשרת בצבא, וכידוע היה הדבר כרוך בהרבה נסיונות. וענה להם הרב שאביו, מרן השר שלום זי"ע אמר בשם הרה"ק **רבי אורי מסטרעליסק** זי"ע, דכשאדם מישראל אינו מקלקל הצלם אלקים אשר עליו אינו צריך לירא כלל מעול המלכות. ופירש בזה את הפסוק (א, לט): **"ובניכם אשר לא ידעו היום טוב ורע"**, כלומר שאין מערבים טוב ברע, רק המה בבחינת כולו טוב, 'המה יבואו שמה ולהם אתננה והם ירשו'.

והוסיף, **דבספרים הק'** איתא דכאשר ישנה גזירה קשה על ישראל עומד אליהו מלאך השלום ומתחנן לפני הקב"ה שיבטל הגזירה, ושישלח אותו לבשר להם בשורה טובה שהגזירה בטלה. ולכן הראשי תיבות מארבע תיבות **א'שר ל'א י'דעו ה'יום הוא אליה**, להורות שאליהו מתחנן ומבשר שאנשים הללו אשר ידעו טוב ורע כנ"ל אינם נכללים בהגזירה. דיבורים הללו סיים הרב **מסטרעליסק** את סיפורו עשו רושם בשמים ואף אחד מבני חבורה זו לא נלקח לצבא".

יומא דהילולא

מלובלין, הזמין לנסוע אתו יחד ולטבול בהנהר. בישבו על העגלה היה הר"ב תפוש במחשבתיו הקדושים להטהר ולהקדש בקדושה של מעלה. ופתאום, פנה אל הרבי, ושאלו: מה הוא מרגיש כעת? "אזכור דארץ ישראל" - ענהו **החווה**. המשיכו הנסיעה הלאה. עתה מה הוא מרגיש? שאלהו הר"ב. "אזכור דירושלים עיר הקדוש" היתה תשובת הרבי. שתיקה. נסעו הלאה. נפסקה השתיקה ע"י שאלת הר"ב: עכשיו מה הוא מרגיש? השיב לו הרבי בשמחה "אזכור בית המקדש", בבואם אל הנהר אל המקום המסומן של הטבילה, שאל הר"ב את הרבי **מלובלין**, הלא יאמר לי מה הוא מרגיש עתה, אה! השיב הרבי מתוך התרגשות גדולה, הלא כעת יש הרגש איך שהכנה הגדול היה עושה את טבילותיו ביום הכפורים בבית המקדש.

התפעל מאד הרבי ר' ברוך'ל, ונשק לו על ראשו. ואמר, די וועלט רופט אייך דער "פוילישער חוזה". און איהר זייט טאקע דער "אמת'ר חוזה". שהכל גלוי לפניו כבד' אמות, ומאז והלאה נקרא הרבי **מלובלין** בשם "החוזה **מלובלין**".

והגה"ק מוהר"צ מזידיטשוב אמר. אחר שהרבי ר' אלימלך מליזנסק חלק טרם פטירתו לחמשת תלמידיו הגדולים ירושה רוחנית גדולה, היה נותן את עיניו הבהירים **להרבי מלובלין**, והיה ענין זה בחי' פי שנים ברוחו, כמו גבי אליהו ואלישע.

עודו עול ימים קיבל סמיכה על ראייתו הנפלאה מאת המגיד ממזריטש ז"ל. וכך הוה המעשה: מנהגו של המגיד ז"ל היה, שהיה מתפלל ביחידות. אולם כשהגיע לפזמון "אין כאלקינו" שאנו אומרים בסוף

שאמרו שאלו הכ"ב יום מכוונים כנגד הימים הנוראים:

כמה דברים נפלאים להלן נלקטו מספר קודש הלולים (להרה"ג מ. י. וויינשטוק) אשר ידיו רב לו בנגלה ובנסתר ומגזע תרשישים, וכך כותב: זקני הגה"ק מו"ר רבי יעקב יצחק הלוי איש הורוויץ זצ"ל"ה בעל המחבר ספרי דברי אמת, זכרון זאת, וזאת זכרון, היה האיש הפלאי ביותר. בגלל הרוח הקודש שהופיע עליו תמיד. והיה נקרא בשם הקודש החווה **מלובלין**, שהיה רואה מסוף העולם ועד סופו. עד שהגה"ק המגיד מקאזניץ זצ"ל קרא אותו "האורים ותומים".

שם "החוזה" **מלובלין** ניתן לו בראשונה ע"י הרבי ר' ברוך'ל ממעזיבז זצ"ל, נכד חיית נפשנו רבינו ישראל בעל שם טוב זצ"ל, מייסד שיטת החסידות, ע"י מעשה שהיה:

הרבי **מלובלין** היה מתכוון לנסוע להרבי ר' ברוך'ל. ושמחה רבה היתה נסוכה על אלפי החסידים מביקור זה. אמרו אמור נשמת הרבי ר' ברוך'ל היא נשמת "משיח בן דוד" ונשמת הרבי **מלובלין** היא נשמת "משיח בן יוסף", ולכשיפגשו שניהם יחדיו יהי' בזה יחוד השלם והגאולה תהיה שלימה.

כל ימי השבוע היה הרבי ר' ברוך'ל מלא שמחה מהאורח הגדול הזה, והיה אומר כסדר ברוך המקום ששילח אלינו אורח חשוב כזה. ויהיה עונג שבת אמת. "מנהגו של הר"ב היה לטבול בערב שבת לא במקוה אלא בהנהר באותו המקום שהיה טובל זקנו הבעש"ט, אשר שום איש בלעדו לא הרהיב עוז בנפשו לגשת אל המקום הקדוש הזה, אבל את הרבי

ט' מנחם אב (ה'תקע"ה)

יומא דהילולא קדישא

של "הרבי [החוזה] **מלובלין**"

הרה"ק רבי יעקב יצחק זע"א בן

הרה"ק רבי אברהם אליעזר זע"א

מובא בס' קרני ראם (חלק א' עמוד קס): יוסף ד' עליכם אלף פעמים ככם (א, יא), הקשה הרה"ק רבי לייבלי אייגער **מלובלין** זצ"ל דאמאי לא ברכן משה רבינו ע"ה בזמן אחר ורק בעת התוכחה, ואמר כי רבינו הקדוש **מלובלין** זי"ע בשבתו על שולחנו הטהור בשבת קודש פעם אחת התחיל להוכיח את עצמו בבזיונות וחירופין אשר לא נאמר אף על אחד הריקים, עד אשר נלאו התלמידים לשמוע והתחילו לשמוט אחד אחד, וכאשר ראה הרבי זי"ע זאת חזר ואמר יעזור לכם השי"ת שלא יהיה לכם בנים גרועים ממני, ותיכף נתפייסו התלמידים, לכן כעת אצל משה רבינו ע"ה גם כן היה כזאת שהתחיל לאמור להם התוכחות הנרמזים במדבר בערבה וגו' ודי זהב (הוכיחן על העגל) ראה שנפלו בעצבות מאד, חזר תיכף וברכן 'יוסף ד' עליהם אלף פעמים "ככם", פירוש כמותכם ירבו בישראל, שיהיה הרבה ישראל כמותכם ותיכף נתפייסו:

• • • • •

כתב בשער ישכר בשם הרה"ק **מלובלין** שג' שבתות בין המצרים דברי, שמעו, חזון, הם כנגד שלשה רגלים פסח שבועות סוכות. פסח הוא בחי' דברי, שהדיבור יצא מהגלות. שבועות הוא בחי' שמעו ששמענו קול ה' בסיני, וסוכות בחי' חזון שכתוב שם 'ונותרה בת ציון כסוכה בכרם'. ואלו השבתות שבין המצרים גבוהים מאד, כמו

התפלה היו נקראים מנין אנשים לגמור התפלה במנין, קרה פעם שבין האנשים הנקראים לבוא היה האברך **רבי יעקב יצחק הורוויץ**, צוה המגיד להביא אחר במקומו, יען כי אברך זה הוא "בטלן" ואחר שלא נמצא איש אחר שישלים המנין נשאר בהכרח הר"י בחדרו של המגיד. כשאך התחיל המגיד לאמר "אין כאלקינו" - התעלף הר"י ובקושי רב הקיצו אותו מהתעלפותו.

כשגמר המגיד את תפילתו אמר אל החסידים: "הלא אמרתי לכם שלא תקראו את הר"י, ולא תניחוהו להיות פנימה, טעמי בזה היה פשוט, יש לו "ראייה" רוחנית, וכשאמרתי אין כאלקינו ראה את הפמליא של מעלה, נפחד ונתעלף. לוא היה אחר במקומו שראיתו היא מוחשית גופנית לא היה רואה עניינים שלמעלה מן המוחשיות ולא היה לו ממה להתפחד.

.....

אף שעברו כמה שנים והיא כבר היה בין האישים היותר מפורסמים והיה מתנהג כבר ברבנות לאדמו"ר על רבוי עם, - עם כל זה היה נוסע כמה וכמה פעמים למורו ורבו ר"א מליזנסק.

בבואו לעירו של רבו, הי' הר"א מטריח עצמו ובא לבקרו באכסנייתו. כמובן שדרך זה - שהרב יבקר את התלמיד לא נשא חן בעיני בנו הר"צ ר' אלעזר ז"ל, ובתשובה על מחאתו, אמר הר"א ז"ל: "אם השכינה אינה מתביישת ללוות אותו בכל מקום שהוא פונה, למה זה אתבייש אני?".

.....

הרה"ק רבי ישכר בער הסבא קדישא מראדאשיץ זי"ע השתהה פעם בראש השנה קודם תקיעת שופר בחדרו יותר מדאי. כשנכנס אחר כך לבית מדרשו קודם שניגש לתקוע בשופר אמר לקהל

החסידים אספר לכם מעשה מרבי הקדוש החוזה מלובלין זי"ע:

פעם אחת שהה החוזה זמן רב לפני תקיעת שופר בחדרו ולא היה יכול ללכת אל התקיעות מחמת גודל שבירת הלב שהיתה לו, כי לא הרגיש בעצמו שום זכות שיוכל להתחזק בכוחה. עד שלבסוף נזכר שיש לו זכות אחת, כי במשך כל השנה לא הקפיד ולא כעס על שום אדם, ופעם קרה שהמשמש שלו שכח להכין לו מים לנטילת ידים שחרית ונתרעם עליו בלבבו, והחליט שכשיבוא אליו יגער בו בנזיפה, אך לבסוף כשנכנס אליו השמש נזכר במאמר "כל הכועס כאילו עובד עבודה זרה", ואמר לעצמו וכי בשביל נטילת ידים אהיה ח"ו עובד עבודה זרה, ולא גער בו ולא הקפיד עליו כלל.

כשנזכר החוזה מזכות זו הלך אל התקיעות, כך גמר הס"ק את הסיפור, ופתח מיד בלמנצח לבני קורח מזמור

.....

האדמו"ר הגה"ק מגור (בעל האמרי אמת) זצ"ל, כשבחרו בו עדת חסידי גור להיות למנהיגם, מורם ומדריכם, ולהיות יושב על כסא אביו בעל השפת אמת, - הנהיג שבכל השטיבלעך של חסידי גור יתפללו בזמן קבוע, לא כמו שהיה נהוג אצלם מקדמת דנא שכל אימת שהתקבצו מנין אנשים - התפללו. תקנה חדשה זו עוררה מדנים ומריבות בין זקנים לצעירים ואברכים, הזקנים לא הורגלו לכך להתפלל בשעה מוקדמת. וממילא היו באים כשכבר היו עומדים באמצע התפילה. וזה הכעיס אותם תמרורים.

אחד מהחסידים ערך מכתב להאדמו"ר זצ"ל ועוררו כי בגלל תקנתו החדשה נתהוה קטיגוריא בין החסידים, האדמו"ר מגור השיב לו בכתב, וכתב בזה"ל, כי כעס הוא אסור מדאורייתא

ותפלה הוא חיובא רק מדרבנן, ומוטב שלא יתפללו כלל, משיתפללו ויבואו לכלל כעס. ובתוך המכתב מביא סיפור מהחוזה מלובלין זצוק"ל כי הוא היה נוהג לקחת השלש מצות של הסדר שיהיו למהדרין מן המהדרין שמורים בתכלית מקצירה ועד אפיה, והיה נוהג כל זה בדקדוקים מדקדוקים שונים, והנה פ"א כשהיה החוזה עומד ומתפלל תפלת ערבית של פסח. בא עני אחד אל ביתו והתאונן לפני הרבנית על כי אין לו מצות על "הסדר". נכמרו רחמיה של הרבנית והגישה לו שלשה מצות, ושלא במתכוין נתנה לו הג' מצות שהכין החוזה עבורו. כשבא החוזה מבית התפלה, נגש להוציא הג' מצות שלו ולא מצאם. לרבנית הרגישה תיכף כי בשגיאתה נתנה לאחר הג' מצות, וספרה לו גופא דעובדא. כששמע החוזה ספורה לא דיבר דבר, ולקח ג' מצות פשוטים וערך עמהם הסדר ואח"כ אמר: משהו חמץ הוא רק מדרבנן, ומשהו כעס הוא מדאורייתא. ע"כ תוכן המכתב של האדמו"ר מגור. (ש"ב הרה"צ ר' יוסף אדלער זצ"ל שמע הספור מחסיד א' שראה בעצמו את האגרת הזאת)

.....

איש חסיד אחד היה בעיר שפעריו, והוא היה איש מפורסם מאד, והיה מהמסתופפים בצל קדושת החוזה מלובלין, והיה נוסע תמיד אליו. האיש הזה מת ולא השאיר אחריו בנים ואשתו נפלה לייבום לפני אחיו אשר היה אלם ולא היה יכל לדבר, בסדר חליצה כתוב בתורה ועמד ואמר לא חפצתי לקחתה. ואם הוא אילם איך יוכל לקיים החליצה כדבעי. ובכן היה דעת החוזה מלובלין והמגיד הקדוש מקאזניץ כי אעפ"י שכעת נהוג עלמא כאבא שאול שלא לייבם אשת אח המת בלא בנים, אלא דוקא לחלוץ. אולם בנידון זה שהיבם אינו יכול לדבר הרי יותר נכון הוא

שהוא - האילם - לא יחלוץ אלא ייבם ויקח את אשת אחיו המת.

אבל היבמה עצמה לא רצתה להתייבם לפני איש אילם, ובכן שלח החוזה אחרי הר"ד מלעלוב, ויבקשו שהוא והיהודי הקדוש ידברו על לבה שתתרצה לבוא לפניו - להחווה - והוא ידבר עמה אודות הייבום. והוסיף לומר להם שמרשה אותם שישעו בקרון אחר עמה, ואין שום דבר מזיק, כן עשו. כשבאו ללובלין התחיל הרבי לדבר עמה שתתייבם. והיא סירבה. איננה חפצה לישא איש שאינו מדבר. אז אמר לה החווה: תדעי שיבם זה אעפ"י שאינו מדבר עכ"ז כל התורה כולה מונחת בראשו, ובכן אם תנשאי אליו אני מבטיחך שתלדי ממנו בנים צדיקים וכשרים, והבן הראשון יהיה מורה הוראה בישראל, ויצאו ממנו דור ישרים, ויתחילו כל הילדים לדבר טרם שיהיו בגיל של שנה אחת; ויטלו את העולם בדיבור. צייתה לדברי הרבי ונישאה. ונתקיימו כל דברי הרבי, ונולד לה ממנו הבן הראשון ה"ה הרה"ג הק' כקש"ת מוה"ר דוד וועקסלער זצ"ל והיה דומ"ץ בק"ק טשענסטיחוב, ועד עכשיו כן הוא שכל נכדיהם מתחילים לדבר קודם שנעשים בני שנה, וכן נתקיימו כל ברכותיו של הרבי זצ"ל. ספור זה מביא הספר מגדל דוד אות מ"ג. ומסיים ספור זה שמעתי מהרה"ח מוה"ר מנחם מנדל וועקסלער שליט"א, ראש ישיבה בק"ק קראקא נכדו של הרה"ג דוד הנ"ל, עכ"ל.

• • • • •

איתא בספה"ק זרע קודש בפרשת כי תצא ד"ה כי תבנה בית חדש ועשית מעקה לגגך וגו', וז"ל עפ"מ שפי' ובנה אותה בקרוב בימינו בנין עולם שבונה ירושלים ה' (תהלים קמז, ב) ובמה בונה אותה בימינו ע"י הימים שלנו שבכל יום כשאדם עובד אותו ית' הכל לפי מעשיו בונה את ירושלים וביהמ"ק,

יש בונה ביום אחד שורה שלימה, ויש מניח למשל לבינה אחת, כן בונה האדם מישראל שעובד ד' בכל יום עד שיהי' נבנה בשלימות ב"ב.

וכן שמעתי מהרב הקדוש מוה' אלימלך זצ"ל שכשעשה עלית נשמה ראה שנושאים את כלי הביהמ"ק ואמרו לו שהם אותם הכלים שהוציא הוא מהגלות. ופ"א אמר שנפלה בית טומאה אחד בצורה גדולה מאוד ובכל יום עולים אלפי אלפים בעלי מלאכות בנאים לבנות החומה אבל יש לי שומר טוב, שכשהרב מוה' יעקב יצחק מלאנצהוט [החוזה מלובלין] מתפלל תפילת י"ח מתפילת מנחה, מפיל כל מה שבונים. והבנתי דבריו הקדושים שמפיל זה ע"י שע"י תפילתו בונה חומות ירושלים וביהמ"ק ולפי ערך שבונה חומות ירושלים לפי ערך זה מפיל בהבית הזה של טומאה כי כשזה קם זה נופל.

וז"ש כי תבנה בית חדש כנ"ל שהאדם בונה הביהמ"ק שיתחדש לע"ל ב"ב, וצותה לנו התורה"ק שכשאתה עוסק בבנין הקדוש 'ועשית מעקה לגגך לגג ועלי' שלך, כשתעלה בחכמה ושכליות לעולמות עליונים לבנות הבנין הקדוש תראה שתעשה מעקה וגדר סביב בעבודתך זאת שלא יתראה עבודתך ותסתיר מעשיך ולבך רק עבודתך יהי' בפנימיות לבך והצנע לכת עם אלקיך. ואמר כי יפול הנופל ממנו פי' מי שאינו דבוק בעבודתו ית' כראוי יפול עי"ז שתראה צדקתך לבריות, וזה בכמה בחי' יש כשיראה אותך פעם כשאינך בבחי' העליונה המדריגה המעולה ועי"ז יאמר עליך שכל עבודתך בבחי' העליונה הוא שקר ופניות ויש שיתלוצץ עליך על הנהגת דרכי טובך וחסידותך, ויש שיחלוק עליך מחמת שלא יבין מדריגותיך יאמר שא"א בלי פניות וכדומה, ויש כשיראה אותך במעשיך בגלוי ויחזיק אותך יותר ממדריגותיך,

בכל אלו הבחי' וכיוצא יהי כי יפול הנופל, ולכן לא תראה מעשיך בבנין ביהמ"ק כנ"ל רק תעשה מעקה כנ"ל.

ומצינו שאמרו רז"ל שלעתיד יהי' יורד משמים ביהמ"ק בנין בנוי בשלימות, ולהבין למה זה יהי' יורד בנוי ולא ישלח ית' מלאכים לעזה"ז לבנות כאן, רק הדבר שכביכול ית' בונה ירושלים בבחי' הזאת בהסתר מאוד משום מלאך ושרף רק עין לא ראתה אלקים זולתך (ישעי' סד, ג), ודבר זה א"א לאמרו רק שמצינו בכתוב בונה ירושלים ה', נוכל לשער שכביכול הוא בונה בהסתר מאוד מאד כנ"ל, עין לא ראתה, וא"א לשער גודל מעלת קדושת ירושלים וביהמ"ק שלעתיד שיהי' בלי שיעור וערך, ומכל שורה ושורה של הבנין ומכל לבינה ולבינה יתנוצץ ויאיר אור המצוה שנבנה עי"ז, ויתנוצץ ויאיר בכ"א אותיות אנכי ה' אלקיך ויהי' מתנוצץ מהם אמונת אלקי עולם ית"ש". עכ"ל.

זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן!

י"ג מנ"א (ה'שצ"ג)

יומא דהילולא קדישא של המקובל האלוף בעל ה"מגלה עמוקות" הגה"ק רבי נתן נטע שפירא זיע"א בן הגה"ק רבי שלמה שפירא זיע"א

הגה"ק בעל מגלה עמוקות זי"ע אב"ד קראקא, נודע לגאון אדיר ואיש קדוש מאד. פעם אחת גמר בדעתו לעזוב את הרבנות בקראקא ולהתיישב בעיירה קטנה, כדי להיות יותר פנוי לעסק התורה ועבודת השי"ת, ובודאי היה לו עוד הרבה ענינים בזה. ובטרם בא לקיים מחשבתו עמדו לפניו לדין עני עם עשיר, והציעו טענותיהם שיפטר ביניהם. העשיר טען, כי העני התפרנס מחנות

כותב החיד"א זי"ע: מגלה עמוקות, ספר נפלא מהגאון המקובל מהר"ן שפירא, רנ"ב אופנים על פ' ואתחנן וכו' אעברה וכו' כמנין "רב לך". וחיבר אלף אופנים על אל"ף דויקרא זעירא כמ"ש בהקדמת בן הרב. והרב בעל סדר הדורות ראה אותו. ושמעתי שהיה לו מגיד למהר"ן הנז'.

זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן!

י"ג מנ"א (ה'תקפ"ט)

יומא דהילולא קדישא

של הגה"ק רבי מרדכי בנעט זי"ע

בן הגה"ק רבי אברהם זי"ע

מסופר על הגה"ק רבי מרדכי בנעט זי"ע שלעולם לא אכל הצדיק לשובע נפשו, ולא נהנה מן העוה"ז יותר מההכרח לקיים הגוף, וכדי שלא יזח ההרגל הזה מעל לבו, רשם בתוך סידור התפילה בשל"ה שבו ה' מתפלל לזכרון תמיד: "הריני נודר לה' אלקי צבאות לבלתי אהנה מהנאת עולם הזה זולת מה שהוא לצורך גדול ולתועלת בריאות גופי".

בספר "מליצי אש" מביא בשם רבו הגה"ק מאונסדארף זי"ע שכשמע זאת ה"חתם סופר" הפטיר: הנדר עצמו אינו חידוש כל כך, דאפשר להיות ליחידי סגולה שלא ליהנות מעוה"ז כלום, החידוש הוא שיכול לנדור נדר כזה שקשה לקיימו אלא אם כן הנודר הוא בעל רוח הקודש ממש, שהרי אם יאכל וישתה במעט יותר מכדי חייו יעבור על נדרו, ואם יאכל וישתה פחות הרי א"א לחיות, וא"כ צריך להיות מצמצם כחוט השערה כמה צריך לכדי חייו, וזה יכול רק כהגה"ק רבי מרדכי בנעט וכיוצא בו שהם בעלי רוח הקודש ממש!"

להם שלום ושאל אותם מה הם, אבל הם סירבו לענות. חזר הב"ח ואמר להם: אני כאן המרא-דאתרא ואם אני שואל - עליכם לענות לי. נתרצו הארבעה ואמרו: הרב צודק, ועלינו לענות. אנחנו גיחזי ושלוש בניו... ומי הם שני האנשים שרצתם אחריהם? שאל הב"ח. הם אליהו הנביא ואלישע. אחד מהעונושים שלנו הוא, שאנחנו תמיד רצים אחרי אלישע, אבל איננו מסוגלים להשיג אותו. ולכן הלכו עתה השנים? הוסיף הב"ח לשאול. הם הלכו לבעל ה"מגלה עמוקות", ענו.

.....

וידוע שהרה"ק בעל נועם אלימלך זי"ע בכל עת שבא לקראקא לא ה' מתפלל אלא בבית מדרשו של בעל מגלה עמוקות. וכן המקובל ר' הירש צורף שכל ימיו לא מש מבית מדרשו של המגלה עמוקות.

.....

מסופר מהגה"ק בעל חתם סופר זי"ע היה מדרכו לעיין בספר הקדוש מגלה עמוקות, ופעם בהיותו מעמיק ומעיין בו בא לחדרו אורח נכבד ונגש לראות איזה ספר שהגה"ק זי"ע מעיין בו כל כך, ובראותו זה פצה בשפתיו כאומר זה גם כן ספר טוב, והשיב לו החתם סופר אספר לכם מעשה, הצאר הרוסי היה מדרכו להתחפש עצמו ולטייל בגן הגדול אשר בפעטערבורג כאחד האדם, ופגש שמה באיש יהודי שהיה גם כן מטייל מדי יום ביומו, פעם נגש אליו לשוחח אתו ושאלו על פרנסתו ומלאכתו, והשיב להצאר שהוא מלמד ומזה פרנסתו, וחזר ושאלו המלמד ומה פרנסת כבודו והשיב לו אני הוא הצאר על מדינת רוסלאנד והמלמד השיב בתמימות זה גם כן פרנסה טובה והמ"י.

.....

קטנה למכירת "בייגלעך" והרויח מעט ובטרח גדולה, והיות שהוא איש ירא שמים ועובד השי"ת, הצעתי לו לעשות שותפות עמי, שאני אספק לו די פרנסתו, והוא יעסוק בתורה, הוא הסכים לדברי וסגר את חנותו והתחיל לעסוק בתורה ועבודה, ואני קיימתי הבטחתי ונתתי לו פרנסתו מדי שבוע בשבוע, ועתה כעבור ג' חדשים התחרט העני על הדבר ורוצה לחזור לחנותו, ואינני מרוצה בזה כיון שכבר זכיתי בהמצוה. לעומתו טען העני ואמר, אמת הדבר שהעשיר רצה להיטיב עמי שאוכל לישב על התורה ועל העבודה במנוחה ושלום, אבל אני איני חפץ בזה עוד, כי כשהתפרנסתי מן החנות לא הסחתי דעתי מהשי"ת אף רגע אחד, כי כשהתחלתי לטחון הקמח, קויתי לה' שיצא קמח טוב מבורר ונקי, וכשהסקתי התנור, קויתי לה' שהעצים לא יהיו לחים ויהיו יפים להבערת התנור ואפיית הבייגלעך, ואח"כ התפללתי לה' שאצליח למכור הכל, וכאשר התחלתי ללמוד במנוחה ושלום, ראיתי שהנני שוכח מהשי"ת כי פרנסתי מזומנת לי, ע"כ רצוני לחזור לחנותי כי טוב לי אז מעתה. כששמע המגלה עמוקות אלו הטענות אמר, אם יהודים כאלו נמצאים בעיר קראקא, אינני עוזב את העיר.

.....

מספרים על בעל "מגלה עמוקות", שהתגורר בקראקא בזמן שהב"ח כיהן פאר כרב העיר. פעם הלך הב"ח ברחוב וראה שני אנשים הולכים ופניהם מאירות כשמש בצהרים. אחריהם ראה עוד ארבעה אנשים, אחד מבוגר ושלוש האחרים צעירים יותר, ופניהם של אלו היו שחורות כזפת. ארבעת אלה רצו אחרי שני האנשים, אבל הם לא הצליחו להשיגם. לאחר ששני האנשים בעלי הפנים הוזהרות כבר נעלמו מהעין, ניגש הב"ח לאנשים שחורי המראה, נתן

.....

חודש ומעלה (ג טו), דמשיצא מכלל נפלים הוא נמנה ליקרא שומר משמרת הקודש. והגיד משמו של אדמו"ר מבעלזא מהר"א זי"ע, שהיה חוזר הרבה על דברי רש"י האלו בתוספת הטעמה שצריכים להשגיח על הטף מגיל הרך ביותר שיהיו ראויים להיקרא שומרי משמרת הקודש ולא להשאיר זאת לימים יבואו כשיגדלו בשנים. (תולדות בעל ויחי יוסף מפאפא).

זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן!

י"ד מנ"א (ה'תרל"ד)
יומא דהילולא קדישא
של בעל "אך פרי תבואה"
הרה"ק רבי צבי הירש מליסקא זי"ע
בן הרה"ק רבי אהרן זי"ע

רבינו הרה"ק מפניטשוב בירך את אמו של הגה"ק בעל 'אך פרי תבואה' זי"ע בגלל מעשה שהיה ועשתה לו טובה גדולה ושאל אותה: אמרי לי, במה אוכל לברך אותך, אמרה לו: הנני רוצה שאזכה להקים את ביתי עם איש קדוש כמו רבינו. ענה לה רבינו: זה אני יכול להבטיח לך, אבל אני מבטיח לך שיהיה לך בן שיאיר את פני תבל. וכך הוה שנישאה ונולד לה בן. שהאיר את כל העולם כולו, ה"ה הרה"ק רבי צבי הירש מליסקא זי"ע.

וידוע היה אצל משפחת הרה"ק מליסקא זי"ע, שבכל עת צרה וצוקה היו נוסעים להתפלל על קברו של רבינו.

מתלמידיו הגדולים ה"ה הרה"ק הנודע רבי ישעי'ה מקרעסטיר זי"ע. זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן!

.....

.....

אין כל פלא בסיפורו של הגה"ק רבי אברהם שאג, שכשנכנס פעם אל רבו החת"ס, מצא אותו שקוע ברעיונותיו ודבוק בשרעפיו, ולא הרהיב עוז בנפשו לברר פשר הדבר, אולם כעבור כמה רגעים פנה אליו רבנו ואמר: "בני יקירי היודע אתה מה היום מיומיים...? עלי להזדמן ולהפגש בעוד שלשה שבועות עם גאון צדיק הדור רבי מרדכי בנעט וכשאני מעלה זאת על רעיוני הנה כל אברי מרתתין".

.....

מה נורא היא הגדרתו של החת"ס בהספידו עליו: "הרב גדול הדור רבן של ישראל... ופרנס כל ישראל בתורה ויראת ה' וגדור גדריהם מארי דכולא תלמודא, לא הניח דבר גדול ודבר קטן... ובן יחיד לשכינתא קדישא" (דרשות חת"ס).

זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן!

י"ג מנ"א (ה'תשד"ס)
יומא דהילולא קדישא
של אב"ד פאפא הרה"ק רבי יוסף
זי"ע אבן הרה"ק יעקב יחזקיה זי"ע

מרגלא בפומיה דברים ששמע בשם רבו האדמו"ר מבעלזא מהר"א זי"ע, דכשם שכתב הרבי ר' אלימלך זי"ע מליזענסק שבדור שלו המצוה המיוחדת שצריך לתקן היא מצות ציצית, כי בכל דור ודור יש שורש להחזיק במצוה מיוחדת יותר משאר מצוות. כן בדור הזה צריך להתאמץ ביותר בג' הענינים האלה: שמירת ש"ק, טהרת משפחה, חינוך הבנים. ואלו שלושה דברים שיש להם שייכות אהדדי.

ומדי דברו בענין חינוך ילדים הזכיר את דברי רש"י הקדוש בפרשת במדבר מבן

לא רק בדבר הלכה פנו אליו, בהיותו נודע לשר התורה ועמוד ההוראה, כי אם גם בדבר ישועה ורחמים, בהיותו מפורסם כקדוש ונורא, פועל ישועות ועושה נפלאות. תלמידו הג"ר שלמה קוועטש, פנה אליו בשאלה, מנין לו כחו הגדול לחולל נפלאות וישועות לבני אדם, השיב לו הגה"ק רבי מרדכי ברוב ענותנותו: אין כאן כל חכמה ותבונה, הדבר פשוט מאד וכל יהודי יכול לעשות זאת, ופסוק מפורש הוא: "רצון יראיו יעשה"! אם אדם הוא בבחינת 'יראיו' שהוא באמת ירא ה', אז ה' עושה רצונו. ואמנם כאשר גזר כן קם.

וכפי שמתגלה גם מדברי תלמידו הגדול הגה"ק רבי יהודה אסאד בתשובותיו, וז"ל בספרו "יהודה יעלה": "ועל דבר החיה היולדת, ב"ה כבר טוב לה, ודברי מורי הגה"ק עשו רושם ופרי למטה ולמעלה, ונתקיים ותגזר אומר ויעש...

מספר הגה"ק רבי יהודה אסאד זי"ע שזכה בבית רבו לגילוי אליהו, ומעשה שהיה כך היה: יום אחד בא לביתו הלך אחד, ורבי יהודה עומד בחצר רבו, וישאלהו איה מקום כבודו של הרב? רבי יהודה אסאד נתן לו שלום והראהו בית רבו וילווהו כראות. פתח בית רבו היה פתוח ורבי יהודה אסאד ראה את רבו שהוא רץ לקראת ההלך הנ"ל ויחבקו וינשק את ידיו, ויהי לו כל זאת לפלא, לעת ערב בבא רבי מרדכי אל השיעור, ויאמר לו רבו: הידעת מי הוא האיש? הלא הוא אשר נאמר עליו: אשרי מי שנתן לו שלום והחזיר לו שלום.

.....

מסופר על ה"חתם סופר" כששחו לפניו פעם אודות קדושתו ופרישותו של המהר"ם בנעט, והתבטא אחד המסובים שהמהר"ם בנעט לא היה בר נש כי אם מלאך... מיד קפץ החת"ס מכסאו ואמר בהתלהבות: "לא מלאך פשוט, אלא שרף... ועוד גדול מזה!".

בגילה ורינה נשגר בזה

ברכת מזל טוב

קדם מכובדינו הדגול

הר"ר ישעיה הכהן טרויבע הי"ו

לונדון

לרגל שמחת הולדת נכדו **שמחה בונים** ני"ו

בן לחתנו הר"ר **שמואל הכהן פרידע** הי"ו

ולראות ממנו נחת לרוב ומכל יוצ"ח

והצלחה בכל העניינים

בגילה ורינה נשגר בזה

ברכת 'מזל טוב'

קדם מכובדינו הדגול

הר"ר **צבי הערש בקר** הי"ו

בית שמש

לרגל שמחת הולדת בנו ני"ו

ויזכו אביו ואמו להכניסו

בבריתו של אאע"ה בעתו ובזמנו

ולגדלו לתורה ולחופה ומעשים טובים

ולראות נחת מכל יוצ"ח

ולכל הטוב והצלחה בכל העניינים

ברכה מרובה

למכובדינו הדגול

הר"ר **ישראל הכהן טורובר** הי"ו

בני ברק

אשר הרים תרומת ידו ברוח נדיבה,

להגדיל תורה ולהאדירה,

נו"נ להרה"ק בעל **"החוזה מלובלין"** זיע"א

יומ"ד ט' מנחם אב

זכות בעל ההילולא יגן בעדו ובעד משפחתו וכל יוצ"ח

ובעד כל בית ישראל אכי"ר.

שבת שלום ומבורך!

להארות והערות וכן להצטרפות לקבלת הגליון בדוא"ל, שילחו את כתובתכם לכתובת המייל: smwhtwbh@gmail.com

או בטלפון - 054-844-3494 ובהשארת הודעה, לציין עבור גיליון שמועה טובה

וכן מי שנדבו לבו לקחת חלק בזיכוי הרבים דרך תרומות והנצחות האפשריות כדלהלן:

א. דרך הקישור **שמועה טובה**

ב. דרך מערכת קהילות: חייגו 073-275-7000, הקישו מס' קופה 10204 ופעלו לפי ההוראות.

ג. שילחו את בקשתכם לכתובת המייל הנ"ל. ואי"ה ניצור עמכם קשר בהקדם.

ד. חייגו לטלפון הנ"ל (וכן תוכלו להשאיר הודעה).